

og sågar konventionen om børns rettigheder har måttet vige for supermagts benhårde metoder.

Vi har set det på Guantánamobasen, hvor 500 fanger stadig er tilbageholdt under umenneskelige vilkår endnu uden at have været for en dommer. Vi har set det i talrige skandaler om USA's anvendelse af forhørsmetoder, der ligger langt ud over de rammer, FN's konvention mod tortur afstikker.

Vi har set det i USA's brug af beskidte våbentyper som klyngebomber og napalm, og vi har set det i likvideringer af sårede og ukampdygtige modstandere, f.eks. i Irak. Det er også set i blodige offensiver i Irak, hvor et stort antal civile har måttet lade livet, f.eks. under angrebene i Falluja i Irak i april og november 2004.

Stillet over for den slags oplysninger har den danske regerings holdning hidtil været den loyale allieredes holdning med generelle vurderinger om, at selvfølgelig er vi imod, og vi skal overholde, men meget lidt konkret.

Da Enhedslisten ved Irakkrigens begyndelse spurgte, om koalitionen ville overholde Genèvekonventionerne, var svaret, at regeringen havde fuld tillid til sine allierede og så ingen grund til bekymring. Da Abu Graibh-skandalen kom for dagen, lød regeringens reaktion, at den var helt overbevist om, at de skyldige ville blive retsforfulgt. Da de første oplysninger om direktiver fra øverste sted i Pentagon, der tillod barske forhørsmetoder, kom frem, havde statsministeren ikke lyst til at svare klart på, om de var i strid med international humanitær ret.

Nu får vi efterhånden ugentligt nye vidnesbyrd om USA's foragt for international humanitær ret. Senest har den anerkendte amerikanske menneskerettighedsorganisation Human Rights Watch samlet materiale, der efter organisationens udsagn klart lægger ansvaret for skandalerne ikke hos soldaterne langt nede i hierarkiet som i England, men hos Donald Rumsfeld og hos den tidligere øverstkommanderende i Irak Ricardo Sanchez.

Stadig har vi ikke fra den danske regering hørt nogen kritik af den amerikanske regering eller af, at disse direktiver er fra allerøverste sted, og vi hørte jo i dag her nærmest det modsatte, at man stadig væk har ubegrænset tillid, ja, tilmed ros tilovers for den amerikanske regering i de her spørgsmål.

Spørgsmålet til Folketinget i dag handler om, hvilken rolle Danmark vil spille internationalt i forhold til humanitær ret. Der vil sikkert komme

bud på, hvordan Danmark generelt skal støtte menneskerettighederne globalt. Vi vil få understreget, at Folketinget i hvert fald skal sætte konventionerne meget højt; det er fint, men det er ikke nok.

Danmark er i dag en af USA's nærmeste allierede og støtter. Vi støtter dem i Afghanistan, i Irak, og det giver Danmark et politisk ansvar for de overgreb, der foregår, og derfor bør Danmark selvfølgelig også være blandt de første, der siger klart fra, når supermagten blæser på menneskerettighederne. Sker det ikke, vil det naturligvis blive sværere for Danmark at spille den globale førerrolle på menneskerettighedsområdet, som alle med ganske få undtagelser her i Folketinget helt klart udtrykker at vi skal.

Skal den opgave løftes, er der langt igen, og vi er nødt til at iværksætte initiativer på flere fronter. Det er ikke svært at finde dem frem. Flere af dem er krav, der er fremsat af mange andre kredse som f.eks. i forgårs, hvor Europarådets parlamentariske forsamling vedtog en ganske udmærket resolution om Guantánamobasen, ligesom en stribe menneskerettighedsorganisationer hertilands for længst har rejst kravet om, at der skal rejses sag mod USA ved FN's Menneskerettighedskomité.

De vigtigste initiativer, som vi mener regeringen burde følge, fremgår af følgende forslag, som jeg gerne vil fremsætte på vegne af Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at der i de senere år er rejst begrundet tvivl om USA's vilje og evne til at sikre overholdelsen af international humanitær ret. Derfor bør regeringen

- opfordre USA til straks at stille fangerne på Guantánamobasen for en ret eller løslade dem samt standse alle brud på FN's torturkonvention,
- rejse sag ved FN's Menneskerettighedskomité mod USA for konventionsstridig behandling af fanger i Irak, Afghanistan samt på Guantánamobasen,
- sikre en systematisk vurdering af allieredes forhold til international humanitær ret med henblik på at sikre en rettidig reaktion fra dansk side,
- iværksætte en undersøgelse af, under hvilke omstændigheder en allieret til en part i inter-